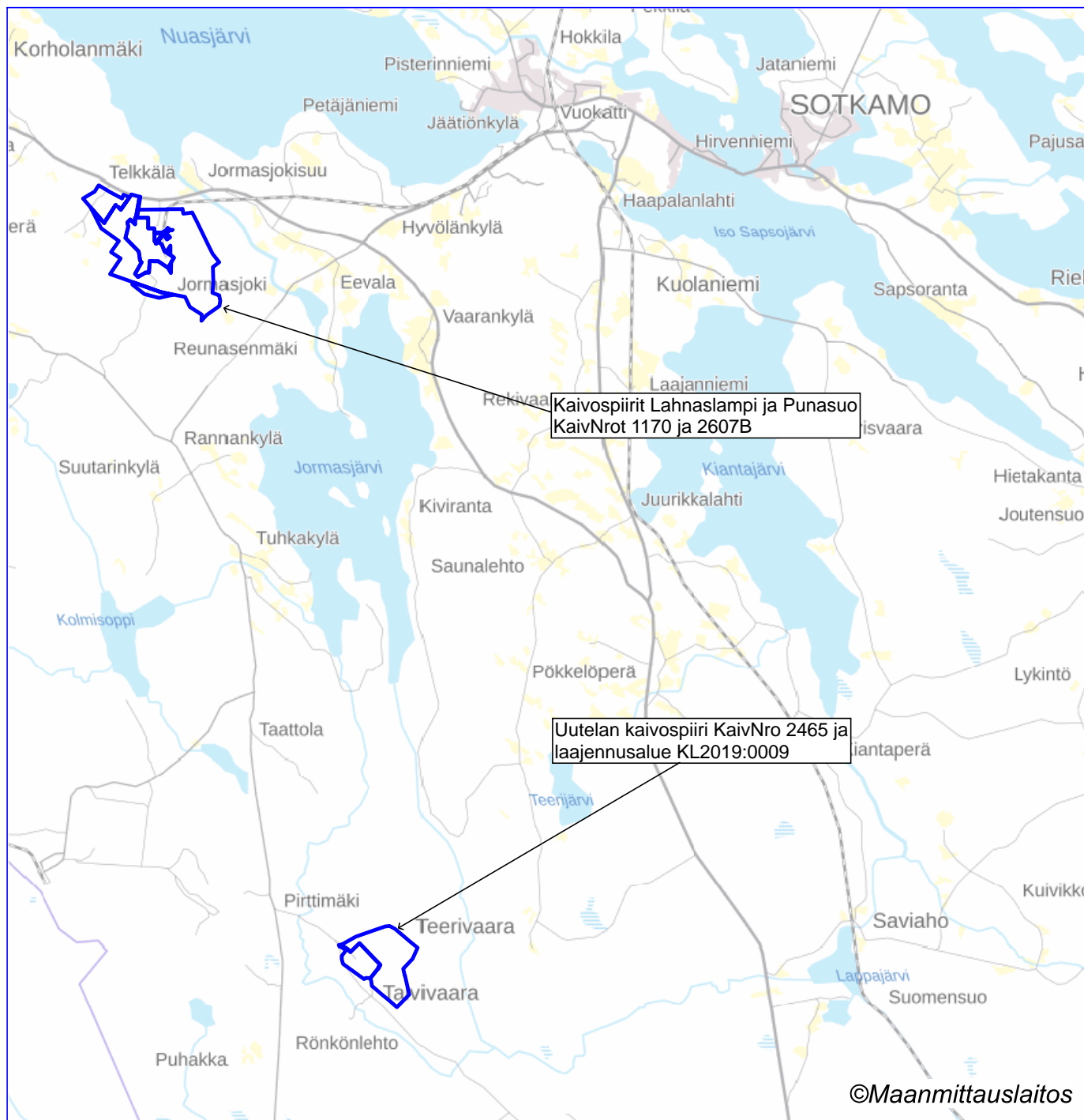

Kartta kaivospiireistä Lahnaslampi ja Punasuo

Liite 1

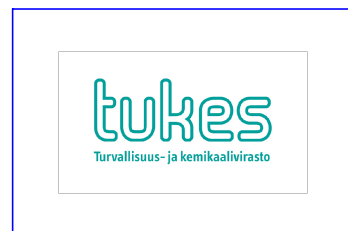
Kuvassa myös Uutelan kaivospiiri ja laajennusalue (mittakaava ohjeellinen)

Mittakaava 1:150 000

Elementis Minerals B.V.

Lahnaslampi ja Punasuo, KaivNrot 1170 ja 2607B
Uutela ja laajennusalue, KaivNro 2465 ja KL2019:0009

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki

Viite: Lausuntopyyntö 18.7.2025, KaivNrot 1170, 2607B ja 2465

Lausunto kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta, Elementis Minerals B.V. kaivospiirit Lahnaslampi-Punasuo (KaivNro 1170) ja 2607B) ja Uutela (KaivNro 2465)

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto (PSAVI) on antanut Elementis Minerals B.V. Branch Finlandin (Elementis Minerals) Sotkamon Lahnaslampi-Punasuon kaivokselle ja tehtaalle ympäristö- ja vesitalousluvan 18.1.2008 (Dnro Psy-2003-y-175). Luvasta valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, josta annettiin päätös 27.3.2009 (Dnrot 00804-00810/08/5399). Päätöksestä valitettiin edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka antoi asiassa päätöksensä 29.6.2011 (Dnrot 1396/1/09, 1397/1/09). Päätöksessä ei tullut muutoksia Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen ja ympäristölupa sai lainvoiman. PSAVI on antanut erilliset ympäristölupapäätökset koskien Lahnaslampi-Punasuo kaivoksen sulkemissuunnitelmaa vuosille 2009-2013 (1.6.2010, Dnro PSAVI/72/04.08/2010), hajakuormitusselvitystä (1.6.2010, Dnro PSAVI/109/04.08/2010), biologisen puhdistamon luparajojen muutosta (14.12.2011, Dnro PSAVI/88/04.08/2011), vanhojen jätealueiden sulkemistoimien hyväksymistä (22.9.2016, Dnro PSAVI/7/04.08.2011), Papinlammen rikastushiekka-altaan korottamista (28.6.2023, Dnro PSAVI/455/2021) sekä kesäjuoksutusmääräyksiä (27.5.2025, Dnro PSAVI/3658/2024). Kesäjuoksutusmääräyksiä koskeva lupa ei ole vielä lainvoimainen.

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on myöntänyt 28.3.2006 Elementis Mineralsin Uutelan kaivokselle ympäristöluvan 28.3.2006 (Dnro Psy-2005-y-81). Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on muuttanut ympäristöluvan lupamääräyksiä vesienkäsittelyaltaita ja kiintoaineen määrää purettavassa vedessä koskien 30.1.2007 (Dnro Psy-2006-y-136) sekä 15.9.2008 koskien kiintoaineen määrää purettavassa vedessä (Dnro Psy-2008-y-44). PSAVI on myöntänyt ympäristöluvan koskien Uutelan kaivoksen toiminnan olennaista muuttamista 13.4.2022 (Dnro 648/03.04.04.04.22/2022). Vaasan hallinto-oikeus on ratkaissut päätöksestä tehdyt valitukset 14.5.2024 (Dnro 648/03.04.04.04.22/2022) ja korkein hallinto-oikeus on antanut päätöksen asiaa koskevassa valituksessa 12.6.2025 (Päätös 1326/2025).

Ympäristöluvissa määrätyt vakuudet

Elementis Minerals on toimittanut Kainuun ELY-keskuksen eduksi seuraavat ympäristölupien edellyttämät vakuudet:

12 722 056 euroa. Lahnaslampi-Punasuon kaivos. Sivukivialueen läjitysalueen, Papinlammen altaan, Talkkipiirin altaan eteläosan ja Soidinsuon altaan itäosan jälkihoidon varmistaminen. Vakuus on voimassa 30.7.2026 saakka.

50 000 euroa. Uutelan kaivos. Sivukiven läjitysalueen jätehuolto. Vakuus on voimassa 31.7.2026 saakka.

5.9.2025

50 000 euroa. Uutelan kaivos. Ympäristön saattaminen ennalleen tai mahdollisten vahinkojen korvaaminen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Vakuus on voimassa 31.7.2026 saakka.

806 278 euroa. Uutelan kaivos. Jätteen käsittelytoiminnan sekä jätevesien käsittelyä koskeva vakuus. Vakuus on voimassa 31.7.2026 saakka.

200 000 euroa. Uutelan kaivos. Lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta, sisältäen vesilain mukaisen vakuuden. Vakuus on voimassa 31.7.2026 saakka.

Uutelan kaivoksen kaivannaisjätealueita koskevat vakuudet tulee ympäristöluvan (PSAVI/9947/2019) mukaisesti tarkistaa vuosittain.

Sulkemissuunnitelmat

Lahnaslampi-Punasuon kaivoksen viimeisin sulkemissuunnitelma on toimitettu 20.12.2024 PSAVI:lle muutoslupahakemuksen liitteenä.

Uutelan kaivoksen sulkemissuunnitelma toimitetaan yhtiön mukaan syksyn 2025 aikana PSAVI:lle lupahakemuksena.

Ympäristölupien valvontaan liittyvät toimenpiteet

Kainuun ELY-keskus on antanut 16.8.2024 Lahnaslammen kaivokselle kehotuksen, jonka tavoitteena on saattaa kaivoksen toiminta lailliseen tilaan. Saman aikaisesti Kainuun ELY keskus on jättänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen aloitteen Lahnaslampi-Punasuo kaivoksen ympäristöluvan muuttamiseksi. Elementis Minerals on jättänyt 20.12.2024 Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon toiminnan olennaista muuttamista koskevan ympäristölupahakemuksen, joka käsittää Lahnaslampi-Punasuo kaivoksen jäte-, suoto- ja valumavesien pitoisuusrajoja sekä Soidinsuon altaan ylintä täyttötasoa. Hakemukseen on liitetty lupaharkinnan kannalta tarpeelliset selvitykset, kuten päivitetty jätehuolto- ja sulkemissuunnitelmat, pohjavesimallinnus, hajakuormitusselvitys sekä ympäristöriskienarviointi. Lisäksi Elementis Mineralsin Lahnaslampi-Punasuo kaivoksella on menossa kaivannaisjätteiden ja vesienhallinnan YVA-prosessi, jonka ohjelma vaiheesta Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon 2.7.2024. YVA arviointiohjelma sekä ELY-keskuksen lausunto löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/elementis-kaivannaisjate-YVA.

Kainuun ELY-keskuksen lausunto

Kainuun ELY-keskus ehdottaa molempien kaivospiirien lupamääräysten osalta lupamääräyksiin lisättäväksi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien selvittämisen ja huomioimisen kaivostoiminnassa. Kallioperätietoihin perustuen luontotyyppien esiintyminen on kyseisillä alueilla mahdollista, ja kaivospiirien läheisyydessä on myös jo varmistettuja esiintymiä. Lahnaslammen-Punasuon kaivospiirin läheisyydessä Koivukorvessa on varmistettu luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen serpentiiniluontotyyppiesiintymä. Uutelan kaivospiiriä lähimmät varmistetut esiintymät ovat alueesta luoteeseen Raatteikonpurolla ja Raatteikonsuolla. Tiukasti suojeltujen luontotyyppien hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain mukaan kielletty. Hävittämiseen ja heikentämiseen on tarvittaessa haettava poikkeamislupaa luonnonsuojeluviranomaiselta.

5.9.2025

Uutelan kaivoksen lupamääräyksiä koskien Kainuun ELY-keskus toteaa lupamääräyksen 2 osalta, että Kainuun ELY-keskus on 31.5.2021 antanut luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisluvan (KAIELY/306/2020) valkolehdokkiesiintymän hävittämiseksi Uutelan kaivoksen laajennusalueella. Avolähteen luonnontilan muuttamiseen sen sijaan tarvitaan vesilain mukainen lupa, jota haetaan aluehallintovirastolta eikä ELY-keskukselta, kuten lupamääräyksessä on mainittu. Elementis Minerals on hakenut lähteen tuhoamiselle vesilain 2 luvun 11 §:n mukaista poikkeuslupaa ja PSAVI on sen myöntänyt 13.4.2022 (Dnro 648/03.04.04.22/ 2022). Korkein hallinto-oikeus on 12.6.2025 antamassaan päätöksessä (1326/2025) määrännyt yhtiötä tekemään selvityksen pohjaveden korkeudesta Viinakorpi 2 sivukivialueen alueella, että voidaan varmistaa sivukivialueen pohjarakenteen ja suojakerroksen riittävyys pohjaveden suojaamiseksi. Selvitys tulee toimittaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle, joka voi selvityksen perusteella täsmentää tai täydentää lupamääräyksiä pohjarakenteesta Viinakorpi 2 -sivukivialueella tai sen osalla.

Uutelan lupamääräyksessä 4 mainittu suden pesien sijoittumisen tarkempi selvittäminen reviiirillä ei ole enää tarpeellista, sillä Luontodirektiivin liitteiden IV ja V muutos suden suojeluaseman osalta (EU 2025/1237) tuli voimaan 14.7.2025. Muutoksen myötä susi poistettiin tiukasti suojeltavien lajien listalta, joten tiukasti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hävittämis- ja heikentämiskieltoa ei enää sovelleta suteen.

Kainuun ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa nykyisten kaivospiirien lupamääräysten tarkistamista koskevassa asiassa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston asianhallintajärjestelmässä. Kainuun ELY-keskuksen ratkaisun on esitellyt ympäristöasiantuntija Helena Vikstedt ja ratkaissut Ympäristövastuu yksikön päällikkö Jari Pesonen. Asian käsittelyyn on osallistunut myös johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen.

Tämä asiakirja KAIELY/436/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/436/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pesonen Jari 05.09.2025 08:13

Esittelijä Vikstedt Helena 05.09.2025 08:04

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Martti Juhani Juntunen	Telia Tunnistus	03.09.2025 08:38:46 UTC+03:00
SANNA MARJAANA SCHRODERUS	Telia Tunnistus	03.09.2025 10:57:06 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Viite: lausuntopyyntöne 18.7.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi
PL 66
00521 HELSINKI

Lausunto Lahnaslampi (KaivNro 1170) ja Punasuo (KaivNro 2607B) -kaivospiirien kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Kainuun liitolta lausuntoa Elementis Minerals B.V.:n Lahnaslampi ja Punasuo -kaivospiirien kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta. Kuulemisen peruste on kaivoslaki (621/2011) 52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §.

Tukes viittaa kaivospiireille 24.6.2014 annettuun lupamääräykseen 6: Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024. Mikäli Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiirien toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksessa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Lupamääräysten tarkistamisasia on laitettu vireille 22.5.2024. Tukes on pyytänyt kaivosyhtiöltä tarpeelliset selvitykset ottaen huomioon kaivoslakiin 1.6.2023 tehdyt muutokset (505/2023). Kaivosyhtiö on 30.9.2024 toimittanut Tukesille vaaditut selvitykset, ja joita on täydennetty 14.7.2025.

Kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Kuulutusasiakirjan liitteessä 3 on esitetty kaivosyhtiön laatima selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta. Selvityksen mukaan Lahnaslammen esiintymän hyödyntäminen päättyi vuonna 2010, ja Punasuon avolouhoksen toiminta-ajan arvioidaan olevan yli 20 vuotta. Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvän esitetyn vakuuden määrä perustuu kaivosyhtiön teettämään ulkopuolisen asiantuntijan arvioon. Tukes on lisäksi esittänyt kuulutusasiakirjassa huomautuksen vakuussummaan lisäten siihen yhden vuoden louhintakorvausta vastaavan summan.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Tukes

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Turvallisuus- ja Kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Yhteyshenkilö Teemu Juutinen
Puhelin +358 40 822 8476
Sähköposti teemu.juutinen@elementis.com

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta vastinetta koskien Lahnaslampi-Punasuo kaivospiirin (KaivNro 1170, 2607B) lupamääräysten tarkistamisasiaa.

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistusasiassa on annettu yksi lausunto Kainuun ELY-keskukselta.

1. Kainuun ELY-keskuksen lausunto

Kainuun ELY-keskus ehdottaa Uutelan ja Lahnaslampi-Punasuo kaivospiirien lupamääräysten osalta lupamääräyksiin lisättäväksi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien selvittämisen ja huomioimisen kaivostoiminnassa. Lahnaslammen-Punasuon kaivospiirin läheisyydessä Koivukorvessa on varmistettu luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen serpentiiniluontotyyppiäsiintymä. Tiukasti suojeltujen luontotyyppien hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain mukaan kielletty. Hävittämiseen ja heikentämiseen on tarvittaessa haettava poikkeamislupaa luonnonsuojeluviranomaiselta.

Selitys:

Syken kartoittama potentiaalinen serpentiiniluontotyyppi ei sijoitu Lahnaslampi-Punasuo kaivospiiriin alueelle. Afry Finland Oy on tehnyt kesällä 2024 ja 2025 luontoselvityksiä Lahnaslampi-Punasuo kaivospiirialueella YVA-prosessiin liittyen. Luontoselvitysten yhteydessä ei havaittu alueella serpentiinilajistoa. Yhtiö katsoo, että luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien selvittäminen on jo tehty kaivospiirialueella.

Teemu Juutinen

Mining Manager, Finland
Mondo Minerals B.V. Branch Finland
9.10.2025

Näin valitat päätöksestä

Jos haluat hakea muutosta päätökseen, toimi näiden ohjeiden mukaisesti.

Mitä tietoja valituksessa on oltava

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Kerro valituksessa seuraavat asiat:

- Muutokset, joita vaadit päätökseen sekä muutosten perustelut.
- Jos et ole päätöksen kohde, kerro, mihin valitusoikeutesi perustuu.
- Valittajan nimi, henkilötunnus ja kotikunta / yritys- ja yhteisötunnus ja yrityksen kotipaikka
- Valittajan postiosoite, puhelinnumero ja tarvittaessa sähköpostiosoite. Jos käytät hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköistä asiointipalvelua, sähköpostiosoitetta ei tarvitse ilmoittaa.
- Jos valituksen laatii puolestasi laillinen edustaja tai asiamies, ilmoita myös hänen nimensä ja yhteystietonsa.

Liitä valitukseen seuraavat asiakirjat (alkuperäisenä tai jäljennöksenä):

- päätös ja sen liitteet
- tämä valitusosoitus
- mahdolliset muut asiakirjat, joita haluat esittää vaatimustesi tueksi
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta.

Minkä ajan kuluessa valitus on tehtävä

Valitusaika on 30 päivää. Valitusajan laskeminen alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana.

Tiedoksisaantipäivä määräytyy sen mukaan, miten päätös on lähetetty tiedoksi:

- Jos päätös on postitettu saantitodistuksella, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Liitä saantitodistus valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on lähetetty sähköpostilla, sen katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta ilmene.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä (7) päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene.

Jos päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä siitä, kun päätös ja kuulutus on julkaistu.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi.

[Tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Minne ja miten toimitat valituksen

Tee valitus ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Palvelu ei ole käytössä Ahvenanmaan hallintotuomioistuimessa.

Pääset asiointipalveluun myös tämän QR-koodin kautta:

Voit toimittaa valituksen hallinto-oikeudelle myös sähköpostilla, henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen perille toimittaminen on lähettäjän vastuulla.

Tuomioistuin, jolle valitus tehdään:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, PL 189 (käyntiosoite Torikatu 34–40), 90101 OULU

Tuomioistuimen muut yhteystiedot löydät Tuomioistuinlaitoksen verkkosivuilta osoitteesta <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/yhteystiedot.html>